

relserne for de i § 2 omhandlede orkestre indsender hvert år til undervisningsministeriet reviderede og af vedkommende kommunalbestyrelse godkendte regnskaber, på grundlag af hvilke statstilskuddet endelig fastsættes.

§ 6. Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de nærmere bestemmelser til gennemførelse af denne lov.

§ 7. Denne lov gælder ikke for Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget.

Der er i de sidste årtier oprettet en lang række større og mindre orkestre over hele landet, blandt hvilke de tre orkestre: Århus byorkester, Ålborg byorkester og Odense byorkester indtager en særstilling. De tre orkestre oprettedes i henholdsvis 1935, 1941 og 1945, for Odenses og Århus' vedkommende på grundlag af orkestre, der forud havde virket i byen. Medens orkestrene i de første år kun kunne give et mindre antal koncerter, er deres virksomhed gennem årene vokset og udbygget, og de har nu vundet sig en central position i dansk musikliv.

Ved siden af den mere lokalt prægede indsats, der for Århus' og Odenses vedkommende også omfatter medvirken ved de på orkesterinstitutionernes initiativ oprettede landsdelsoperaer, øver orkestrene en meget omfattende radiovirksomhed, og for at kunne imødekomme Danmarks Radios løbende programbehov vil det fortsat være af afgørende betydning for radioen at kunne anvende byorkestrene i samme eller — i takt med udviklingen af TV — måske større omfang. Allerede nu kan man sige, at byorkestrene virker som en slags regionalorkestre for radioen, der ikke har tilfredsstillende praktiske muligheder for at erstatte dette programstof.

Orkestrene har dernæst i henhold til indgåede aftaler en i forskelligt omfang udnyttet forpligtelse til medvirken ved de respektive landsdels-sceners forestillinger med et antal tjenester, for tiden varierende mellem 125 og 150 pr. sæson, og muliggør derved opførelsen af adskillige dramatiske arbejder, som teatrene ellers måtte lade ligge.

Orkestrenes betydning rækker dog langt ud over deres orkestrale virksomhed. Blandt orkestermedlemmerne er dannet et antal kammermusikensembler, og mange orkestermedlemmer udfører et stort musikpædagogisk arbejde som lærere i instrumentbrug, hvorved de medvirker til at afhjælpe den ellers meget følelige mangel på veluddannede musiklærere i provinsen.

Det kan sammenfattende siges, at de tre byorkestre på baggrund af deres samlede virksomhed indtager en sådan nøglestilling inden for dansk musikliv, at dette ville blive afgørende svækket,

om virksomheden måtte ophøre eller indskrænkes. Dette er baggrunden for, at man allerede på indværende tidspunkt, hvor undervisningsministeriets musikkommission undersøger hele det danske musiklivs vilkår med henblik på eventuelt at stille forslag til forbedringer, har fundet det forsvarligt — og tillige på grund af orkestrenes betrængte situation nødvendigt — at fremsætte et forslag, der muliggør en fastere tilskudsordning for disse orkestre.

Omend man ved behandlingen af spørgsmålet om øgede statstilskud til orkestre uden for hovedstadsområdet i første række har måttet beskæftige sig med de nævnte tre byorkestre, mener man på baggrund af den betydning, som allerede disse orkestre har vist sig at have for dansk musikliv, ikke at burde udelukke muligheden for, at også andre orkestre uden for hovedstadsområdet kan blive berettigede til at modtage tilskud efter loven, såfremt de opfylder de i denne stillede betingelser.

Endvidere har man, selv om der med nærværende lovforslag intet er tænkt foregrebet med hensyn til musikkommissionens endelige stilling til spørgsmålet om, i hvilket omfang der i øvrigt bør ydes offentlig støtte til orkestre i provinsen og i hovedstadsområdet, ment allerede nu at burde søge tilvejebragt særlig hjemmel indtil videre for ydelse af tilskud til mindre orkestre, der — uden at opfylde de krav til et orkesters størrelse, sammensætning, hele organisation og virksomhed, som må være en forudsætning for en fast, betydelig tilskudsordning — dog øver en anerkendelsesværdig indsats inden for stedligt begrænsede områder.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser skal man knytte følgende bemærkninger:

Til § 1.

De orkestre uden for hovedstadsområdet, som denne lov tager sigte på, har som deres hovedopgave ved regelmæssige og hyppige fremførelser af værkerne inden for hele det righoldige orkesterrepertoire at udbrede kendskab til og forståelse for orkestermusikken, ikke alene i hjemstedskommunerne, men også i de respektive landsdele.